

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPAABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Răstignește-1!

Din numărul dela 1 Martie c. al ziarului „Patria” din Cluj reținem, cu titlu de document, următoarele șire ale păr. G. Mânzat, protopopul nostru din Dej, cari vor găsi — suntem siguri — cel mai puternic ecou în sufletul tuturor credincioșilor bisericii noastre:

Cuiele sunt făurite. Legiuitori fac sfat... Și victima, Conștiința, cea de-a fire, de-o ființă și nedespărțită de Roma, mai întâiu e chinuită. I-se pune apoi în vedere răstignirea. Pe cămașă i-se vor arunca sorți...

Crima ei e nemaiopomenită. Afirmă, că profesează o credință de dublu Român: după lege și după credință, curat ca și acela, care s'a afirmat a avea natură de Dumnezeu și om. Și când cărțile ascuțite ale paragrafilor își vor săvârși menirea nefastă de a fi intrat în carne vie... dușmanii ei, vor zice, clăt-nând din capete: Tu Conștiința a Blajului, care dacă n'ai fi fost, nu ar fi avut pe cine căuta dorobanțul român peste Carpați în zilele de glorie ale neamului românesc, nu te lăsam să te pogori de pe cruce, căci ai cutezat să te faci punte peste care să treacă Balcanul în Apus... Tu conștiință de cîine, care dela zămislirea tu pe plaiurile Ardealului ai cutezat să preferi a auzi în altare: „Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm” și ai urît „Gospodi pumiloju-l”, care ai cutezat să te refugiezi la muica ta adevărată, când nu ai mai putut suferi îmbrășișările unei mame vitrege... Ai ținut aprins în suflele focul sacru al iubirii de neam și ai pregătit calea pentru zilele, când se vor cânta trobarele mari ale învierii neamului...

Piei dară, tu care zici că ești biserica lui Dumnezeu! Iată mărturia, ce ne mai trebuie nouă.

Și legiuitorii și arhieriei poporului vor face sfat... Șeiloții își vor ascuți cuțitele. O bucată cât de mică, dar să fie din trupul bisericii unite... Și când își vor ridica cuțitele ca să dea lovitura, în fața lor va sta — Dumnezeu, prin glasul norodului său și un tunet va răsuna dealungul pământului: „Nu vă atingeți, căci spiritul lui Inocențiu Micu e viu și nu moure nici răstignit!”

Glasul se va întoarce apoi discret și domol către sfinții purtători de mitră arhierescă, simbolul plăcut al virtuților și va zice în șoaptă: „Cea mai mare și mai frumoasă dinte virtuți este iubirea, lăsați în pace deci victima nevinovată!” Și dacă iubirea lui Hristos va fi în stare să triumfeze peste pasiunile inimilor omenești din șerpii cârjilor arhieresti vor crește ramuri de maslin, ... atmosfera păcii și a iubirii dintre frați... Iar dacă noțiunea iubirii va fi necunoscută, ori negătată în seamă, glasul poporului nici atunci nu se va resemna, ci va striga sus și tare: Zdrobiți acum și tablele legii! Ștergeți porunca a șaptea din decalog, deschideți o nouă rubrică în ziare: Furtul bisericilor.

Răstigniți Biserica unită, dar nu uitați, că mai întâiu trebuie să duceți la eșafod două milioane de credincioși cu femei, bătrâni și copii.

Indărăpt la Roma

Ilogica faptelor noastre — Videmus meliora probamusque, deteriora sequimur — În trecut: „străinii trebuiau să ne aducă în casa părintească”. Astăzi: trebuie să ne știm înțoarce singuri — De greșeala monștruoasă din trecut ne scuză ignoranța: încăpăținarea din viitor ni-se va socoti ca păcat îndoit

de GAVRIL TODICA

Acțiunile noastre, particulare și naționale, nu prea sunt dictate și conduse de logică și de bunul simț, ci mai degrabă de inerția mentală, de volubilitatea capriciilor și de inspirații satanice. Altfel nu ne putem explica multe apariții simptomatice din viața noastră publică și privată.

Când a sosit timpul să ne putem smulge din lațul sărăciei, atunci ne-a încleștat mai tare în ghiarele ei.

Unde e cauza: jos ori sus? Poate fi ea logică, de bun simț?

Când a sosit timpul să intensificăm producția agricolă, minieră, industrială, comercială: atunci ni-se ruinează, văzând cu ochii, toate întreprinderile.

Unde e cauza: jos, ori sus? Și poate fi ea izvorită din bun simț, din logică?

Ar trebui să se consolideze țara, prin ordine, armonie, concordie, pace. În loc să o consolideze, prin bunăînțelegere și respect reciproc, „representanții” noștri croiesc tot legi năzdrăvane, cari acționează ca bombele de dinamită și de ecrasită.

In loc de concordie, se aruncă pretutindeni sămânța discordiei. In loc de armonie, pretutindeni se produce disarmonie.

Așa și pe teren bisericesc.

Frații noștri ortodocși aleargă — pe banii țării — cât la *Stockholm*, cât la *Lausanne*, să se „alieze” cu bisericile protestante, de cari îi desparte un abis și se tem de Roma, de care nu-i despart decât „cele patru puncte”.

Este aici logică? Bun simț? Înțelegerea realității?

Dar nu cumva să îndrăsniască cineva a desavua orientarea aceasta a ortodoxiei noastre, căci imediat e terfelit de presa habotnică.

În loc să mulțumim lui Dumnezeu, că cel puțin o parte a Românilor e îndreptată spre Roma, iată că majoritatea „dominantă” ne-ar înghiți în dominarea ei „dreptmăritoare”.

Ca laic, mă întreb de multeori: fi-vom oare mai tari, mai luminați, dacă vom mărturisi o biserică „sobornicească”, cu sinoade compuse din atei, decât mărturisind o biserică universală?

Hristos, de fapt, nu a întemeiat biserică națională. Evreii l-au răstignit tocmai de teama să nu le strice „ortodoxia”.

Fi-vom mai tari, dacă ne vom izola în ortodoxia „națională” română, când cre-

dința creștină nu poate fi națională? „Cred în Dumnezeu, cred în Isus Hristos, cred în nemurirea sufletului, cred... și cred...” nu poate fi ceva specific național, ca un tricolor, ceva privilegiu pentru o națiune sau alta. *Bisericile strict naționale pot fi orice, numai creștine nu.* „Iubește pe Dumnezeu, iubește pe deaproapele tău ca pe tine însuși” și — *bisericile naționale, autocefale, sunt ca focul cu apa, ca altruismul cu egoismul, pe cari numai sofisterii diabolice pot cerca să le împace.*

Idea creștină și bisericile creștine trebuie să fie ca un soare central cu sistemul său de planete și sateliți.

Nenorocirea noastră și a tuturor popoarelor civilizate este, că sunt prea „ortodoxe”, naționale, autocefale, independente (politicește și bisericește), și cum se mai afișează, până se toacă la mir, în loc să fie pur și simplu creștine (bisericește), sub o conducere sufletească unitară, armonică.

Liga Națiunilor nu va obține succese durabile, dacă nu se va întemeia pe *încreștinarea raporturilor internaționale*, începând dela diplomație, până la suprimarea șovinismului.

Prin 1886 preoții noștri Ioan Marcu dela Satu-mare și Vasile Lucaciu dela Șișești pleddau pentru o *biserică generală românească, orientată spre Roma*. Ceva ca o mică planetă, prinsă în sfera de atracție și radiație a unui soare. Proiectul s'a dat uitării, deși era menit să unească, sub raport religios, pe toți Români de sub toate stăpânirile.

Proiectul e mai de actualitate astăzi decât în 1886.

Reposatul nostru rege Ferdinand „regreta că Români nu pot profita destul de mult dela marile biserici apusene, din cauza tradiției lor bisericești, care le ține atențiunea îndreptată numai spre Orient, dar în situația în care mă găsesc — termina El — nu pot face nimic pentru îndreptarea acestui rău. Căci dacă ași face vre-un pas, el ar fi răstălmăcit și urmările ar putea fi păgubitoare pentru țară.”*)

*) O. Ghibu, Două audiențe la Regele Ferdinand. „Transilvania”, 1927, pag. 287.

De bună seamă, prin aceste cuvinte regele nu avea în vedere bisericile protestante, despre cari conștată și monistul Ostwalt, că au dus la anarhie relig. 100asă

Cuvinte dintre cele mai respiccate pentru întoarcerea noastră la Roma rostește însă dl *Augustin Scriban*, profesor la liceul Negruzzi din Iași: **)

„Cu adevărat ne-a fost otrăvit spiritul slavon, atât de mult, încât — cu toate că din toată rasa latină numai noi am păstrat numirea nobilă de „roman” — totuși am manifestat o atitudine dușmănoasă sau indiferentă față de Roma, cedând de bună voie locul nostru Maghiarilor și Polonilor, cari au uzat de binefacerea culturii latine și au jucat prin urmare un rol mult mai important în istorie decât noi. Inzădar ne chema Papa să ne întoarcem în palatul părintesc strălucit. Noi ne-am restrâns în coliba furtunecată slavonă, unde încetul ne-am deprins să ne urim rasa latină... Ce răutate! Numai ignoranța, în care ne-a adâncit influența slavonă... și ne-a adus până acolo, încât să nu ne recunoaștem nici pe mama noastră, numai asta ne poate scuza încâtva monstruositatea aceasta!” (pag. 196).

Apoi ne arată, cum prin mijlocirea Ungurilor și a Polonilor, încă și pe timpul acesta Românii au putut simți multe avantagii ale culturii latine. Accentuiază foloasele imense ale unirii unei părți a Românilor cu biserica Romei și exclamă:

„Străinii trebuiau să ne aducă în casa părintească!” (pag. 197).

„Dar acuma a sosit și timpul acela, ca tot așa de hotărâți și curajoși, cum am părăsit alfabetul cirilic și calendarul iulian, reparând prin aceasta o mare greșeală politică și culturală, tot așa să *întrerupem legăturile religioase cu Grecii și cu Rușii și să ne întoarcem cu entuziasm la Roma, de unde ne-am primit credința creștină*”.

„Atârnă de conducătorii bisericii și țării noastre să înțeleagă importanța acestui pas, înainte de a ne întrece alte popoare ortodoxe (d. e. chiar și Rușii), căci trebuie să știm, că în biserica lor sunt tendințe serioase de împăcare.” —

Iată cuvinte de adâncă convingere! Le

***) In *Gramatica limbii românești*. Pentru folosința tuturor. — Iași. 1925. „Viața Românească”.

vor înțelege oare frații noștri ortodocși, cari ne-ar omorî cu dragostea lor „creștinească”? Dacă greșeala monstruoasă din trecut ne-o putem scuza cu ignoranța: încăpăținarea din viitor, persistența în aceeași greșeală monstruoasă, ni-se va socoti ca păcat îndoit!

In jurul contramandării procesiunilor. Dumineca trecută urmau să se țină procesiunile prescrise de cunoscuta circulară a episcopatului nostru în întreaga provincie mitropolitană. În deosebi Clujul uriașei mulțimi de intelectuali uniți pregătia o manifestație din acelea, care ar fi căzut cu multă greutate în cumpăna balanței ce avea să determine atitudinea finală a guvernului liberal în chestia proiectului pentru noul regim al cultelor.

Manifestațiile acestea puteau să strice deabinele socotelile guvernului. *In special la Cluj* — unde d. ministru Lapedatu se socotește acasă și unde fracțiunea liberală a generalului Moșoiu se alăturase în întregime de partea „procesiuniștilor” — *se putea compromite nu numai proiectul, dar și întreaga situația*, și altfel destul de precară, a liberalismului dlui ministru al cultelor. La București s'au făcut atunci presiuni mari asupra episcopilor noștri Iuliu și Alexandru, rămași acolo ca organe de legătură, punându-li-se, afirmative, în vedere că, *întrucât nu se contramandază procesiunile, guvernul nici nu mai stă de vorbă cu biserica noastră*, iar dacă i-se împlinește această dorință, garantează cea mai mare bunăvoință.

Puși în fața acestei alternative, Preasfinții arhierii — avansând încă odată încrederea lor în asigurările verbale primite de la miniștri ai țării — au cedat, cerând l. Preasfinției Sale pâr. mitropolit să contramandeze procesiunile. *Sugestiunea a prins și la Blaj*, și astfel s'a ajuns la noua circulară del. 25 Februarie c. în care pâr. mitropolit dispune, că „*acolo unde se pregătește să se facă procesiuni, acestea, deocamdată, să nu se facă*”.

Iar urmarea este, că — trecând norocos peste hopul Duminecii trecute — *guvernul*

*și-a răs în pumni de noua „păcăleală” ce-
tras bisericii noastre și, fără să mai admit
îmbunătățirile admise înainte, drept recuno
ștință, a depus Joia trecută proiectul cultelor,
în forma lui originală.*

Ni-s'a dat deci încă o lecție de felu cum trebuie să ne comportăm în România față de anume asigurări ministeriale, care lecție dacă nu este prima, ar fi timpul suprem să fi pentru noi cea din urmă.

Despre ortodoxia română

„Argumentul, că religia noastră este strămoșească, nu este de ajuns pentru justificarea e practic sufletească”.

Sub titlul: *Beția din afară și beția din lăuntru* d. T. ARGHEZI a publicat în numărul de pe Ianuarie c. al revistei „Scrișul Românesc” un articol deosebit de interesant, în care subliniază rolul pe care ar trebui să aibă biserica în creierea unei anumite „beții” interne fără de care lumea nu poate fi oprită dela „bețiile externe a diferitelor stupefiante. Dăm și noi aici părți mai însemnate ale acestui articol, fiindcă întregesc l. chip foarte potrivit îndemnuile spre Roma ale dlui TODICA din fruntea acestui număr.

Iată ce spune între altele d. T. ARGHEZI:

... Apoi, trebuie sincer și serios examinat, dacă în câteva forme ale dezvoltării noastre pe loc, nu s'au introdus și nu s'au învechit erori, care pot fi suprimate sau înlocuite. Nu vi-se pare ciudat, foarte ciudat, că Biserica și Clerul nu guvernează, la nici un grad, sufletul românesc. Într'un moment când i-s'acordat și autonomia? Nu vi-se pare uimitor că *de când este românească, vechea noastră biserică grecească și slavă nu a participa în nici o măsură la sporirea sufletului românesc*.*) Este normal, ca un cler cu zece mii de preoți — zece mii! — cu vre-o cinci zeci de episcopi și cu un buget de stat enorm să rămâie strein de sufletul nostru și mărginit la hotarul pomelnicului, al salariului și al unei slujbe făcute de mântuială?

Faptul brut și simptomatic a fost și este că *între elită și cler, între popor și cler și*

*) Sublinierile sunt ale noastre

N. R.

Folța „Unirii”

Cuvinte răspiccate

Să nu prea forțăm așanumita „gură a bouului”
de Dumitru Neda

I

Cu trecerea anilor, îngrămădirea pătanților adâncirea studiilor, calmul și serioșitatea observațiilor, și-se limpezește tot mai mult temeiul vorbei paradoxale, spusă de oarecine, cu privire la sfânta Scriptură: Hic liber est, in quo quaerit inventique sua dogmata quisque. Fă o excursie prin haosul ereziilor de colorit creștin, numărul cărora — dela rătăcirile antinomistico-gnostice și nicolaitine, luate la răspăr încă de sfinții Apostoli și până la cea mai proaspătă țâșnire a puhoiului raționalistic protestant — este cu adevărat leghion, ca a duhurilor necurate aciuete în îndrăcitul gadarean (Mc. 5, 9) și o să vezi că fiecare își apără, chiar și aberațiile cele mai absurde, cu „dovezi” din Cartea sfântă. Și nu-i oare semnificativ, că Tatăl minciunii, când ispitește pe Mântuitorul lumii, îi întinde capcana rostind, cu abilitate de exeget consumat, acel grav și solemn: *Scriș este (Mt. 4, 6)?...*

Procedeu deci e vechiu și probat de mulți și de multe ori, cu mai multă ori mai puțină reavoință, după timp, loc, împrejurări și după priceperea celor ce s'au folosit de el. Intru

cât însă știm că errare humanum est, mai ales în vălvoarea patimei, înțelegem multe greșeli de ordin intelectual și sentimental fără să încetăm totuși cât de puțin să iubim pe cel greșit, oricât am urzisi altcum greșala în sine. Multe se iartă celui ce iubește mult (Lc. 7, 47), iar fanaticii unei idei, sau ai unei practice, sunt din categoria acestora, câtă vreme vinovăția în sine a răului ce fac, nu-i dublată de cea a răului cunoscut ca atare și voit cu toate acestea, dintr'o pricină sau alta, sub scutul unor aparențe îndreptățitoare, ori fără asemenea pavază — cu Scriptura subsuoară, ori fără ea.

De-o fi una, de-o fi alta, datoria sfântă, a fiecărui suflet limpede văzător și de bună credință este să sgândăre, cu gând de-a sfărta platoșa în care se imbrăca rătăcirea, chiar și dacă în țesătura acelei platoșe vor scânteia zale cu luciri biblice. Haina luminii încă nu dovedește, că cel ce o poartă e inger al luminii.

1. Ca păstor sufleteș, mi-s'a dat, nu odată prilejul, s'aud, în atingeri cu Frații din cura animarum, fluturându-se cunoscuta vorbă imprumutată de sf. Pavel din Legea Veche: „*Să nu legi gura bouului care treeră*” (1 Cor. 9, 9. 1 Tim. 5, 8. A doua lege 25, 4). Va găci acum numai decât orisicine că Fratele ce trântia triumfător, în toiul ciocnirii de idei, această axiomă, de altfel inspirată în sine, credea c'a dat lovitură de grație părerii ce adusesese în discuție și trăgeala îndoielii îndreptățirea anumitor *taxe ștolare*, așa cum se storc aceste venite de

epitrahil în anumite parohii, de anumiți preoți

Decât că, Dumnezeu să mă ierte, dar cu „Scrișeste”, svârlit oricât de repede și cu oricât îndemănare, în capul cuiva, socot că încă n'ă făcut nime nimic. Mi-a rămas întipărit în mint din oarele de hermeneutică cumcă: *Inspiratur est id, eousque et eo sub respectu, quod, quousque et quo sub respectu inspiratum est. Ma știm apoi, că este și un sensus illatus* — și nu pot primi, decât, cu o rezervă soră cu neîncrederea, multe din încheierile foarte practice la cari ajunge unul și altul dintre prea cucernici Frați bibliofili, cari te ispitesc uneori să bânui că mai este și un sensus extra omnem sensum. Așa și cu „gura bouului”.

Din capul locului nu pot admite, că oricât chestie se poate tranșa ca cea închisă definitiv de sf. Vasile cu „mia ousia, treis hypostaseis”.

Cu atâta mai puțin chestia aceasta, undă nu-i vorba de ceva transcendental, imutabil ca relațiunile dintre cele trei persoane dumnezeiești, ci de-o daraveră brutal de practică cu o fire din cale afară schimbăcioasă, e vorbă de gură și de cele ce sunt a se câștiga cumv. gurii. Cine a trăit deci pe vremea sf. Pavel, și văzut de traiu pe căile vremii aceleia și cine va face pe slujitorul altarului în zilele de stăpânire ale lui Antihrist, fie că vor fi acele după cum le prevede închipuirea lui R. H. Benson, fie că vor fi altfel, asta puțin împoartă acelea iarăși își va dăpăna firul zilelor amăsu

intre familie și cler, nu există decât un raport cel mult de lumânare și prescură. Poporul nu îngăduie clerului altă activitate și clerul nu caută să o capete de fel. Biserica ortodoxă are pentru noi un simplu rol decorativ: cu această unică întrebuințare, costă scump. Sănătatea fizică ar câștiga simțitor prin reducerea unui buget, care nu știe să administreze sănătatea morală...

Raporturile seculare dintre popor și cler au dus la indiferența religioasă din ambele părți. Poporul nu simte trebuința de cler și clerul nu înțelege ce i-se cere. Nu odată mi s'a întâmpiat să primesc, cel care semnez, scrisori din cler, în urma câtorva articole publicate, cu următorul conținut: „Ce trebuie să facem? și cum trebuie să începem?” Observați că după o mie de ani de existență, aproximativ, Biserica noastră se întreabă că trebuie să înceapă și nu știe cum.

Într'un spirit de perfectă echitate, conducătorii Statului au datoria să examineze între primele chestiuni vitale, forma religiei noastre. A pune argumentul că religionea noastră este strămoșească nu e de ajuns pentru justificarea ei practice sufletească. Căci din situația de până-acum se trage o concluziune desavantajoasă poporului nostru, considerat ca incapabil de avânturi, de rezonanțe lăuntrice și deci de sensibilități culturale — concluzie comodă pentru îndreptățirea altei incapacități, însă cu totul falsă. Pe lângă că poporul românesc este incontestabil inteligent, pe lângă că el a creiat un folclor admirabil și o modalitate culturală sufletească, în stare să priceapă, să asimileze totul și să mai dea, pe deasupra, și dela ea, vibrarea lui mistică, adică de ordinul esențial al creațiilor cosmologice și omenești, se învederează imediat ce, părăsind religia strămoșilor, adoptă o interpretare cu culoare protestantă. Adventiștii, bapțiștii și celelalte secte, importate ca și ortodoxia, dar pe semne mai apropiate de înțelesul lor natural, au făcut din țărani autentici, indiferenți la graiul și inactivitatea Bisericii de stat niște fervenți și niște pasionați...

Tot omul are nevoie de o beție. Când nu

o are dinlăuntru, caută să o ia dinafară. Când nu i-o dă credința, el o cumpără dela spițer. Sufletul și Morfina. Numai că beția lăuntrică este activă și producătoare; beția din afară pogoară în mormânt.

T. Arghezi.

Știrile mai nouă în chestia regimului cultelor. Cu toate asigurările, de-a se căuta un „modus vivendi” și în ce privește chestia averilor bisericești — asigurări cari au reușit, se pare, să creeze vremelnice un fel de optimism în sufletul arhierilor noștri — guvernul, având aprobarea Regenței, s'a decis să depună proiectul dlui ministru Lapedatu, fără a face vre-o schimbare nici chiar în punctele asupra cărora ajunsese la un acord cu episcopatul nostru. Neisbutind să ajungă cu episcopii noștri la un compromis și pe chestia averilor bisericești, guvernul a hotărât să depună proiectul în forma lui originală, rămânând ca eventualele schimbări să i-se aducă în cursul desbaterilor parlamentare.

Prin această atitudine, inspirată pe de-a-ntregul din partea ortodoxiei, care de astădată s'a dovedit în adevăr „dominantă”, guvernul a lucrat potrivit intereselor sale. Dacă biserica noastră nu va avea destulă tărie pentru a opri această legiferare criminală, situația guvernului s'a întărit prin aportul ce poate să îl aducă noul regim din partea credincioșilor ortodocși. Iar dacă ne vom dovedi destul de tari și dacă rezistența ce vom ști să opunem va fi în stare să împiedece legiferarea acestui proiect, guvernul v'a avea în el — dupăcum am mai spus-o — o platformă de retragere onorabilă și, din punctul de vedere al partidului, folositoare.

Pe noi nu ne privește aici latura politică a chestiunii și nu greutățile, pe cari le-ar avea cu această chestiune un viitor guvern național-țărănist, nu preocupă acum. Pentru noi, chestia de azi este, că proiectul dlui ministru Lapedatu nu-i iertat să devină lege, decât cu modificările cerute de biserica noastră, cari nu lesează drepturile nimănui.

Ne găsim deci în pragul luptelor mari și hotăritoare, pentru izbânda cărora trebuie să fim gata cu toții și la jertfele cele mai mari.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe par. Nicolae Oprea paroh la Săsarm, pe par. Emil Hales adm. local la Românești, pe par. Cornel Lăpădat adm. local la Peceiu, iar pe par. Cornel Hossu adm. local la Cristolțel.

Ziua aviației. S'a hotărât ca ziua de 8 Aprilie c. să fie ziua aviației. În această zi se va căuta să se slăvească memoria sburătorilor căzuți, prin oficierea de servicii religioase în toate comunele din țară. Tot atunci se vor da serbări cu caracter aviativ în toate teatrele, atenele populare, săli de conferențe, școale etc. unde se vor ținea cuvântări, arătându-se importanța aviației în viața unei țări, atât din punct de vedere al apărării naționale, cât și ca element de progres și civilizație. E vorba să se lanseze și liste de subscripție în folosul creerii unei mari flote naționale aeriene.

Spre noul calendar. O telegramă din Londra anunță, că în ședința din 17 Februarie c. s'a aprobat din partea Camerei Comunelor, în a doua citire, propunerea legii „pentru stabilizarea Paștilor”, care vrea să aibă sărbătoarea învierii Dului totdeauna în Dumineca ce urmează Sâmbetei a doua din luna Aprilie. În sensul acestei hotărâri Paștile ar cădea, an de an, între 9 și 16 Aprilie. — Inițiativa aceasta, de mare importanță economică, poate să ducă destul de ușor la realizarea acestei idei la toate popoarele.

Locale. Dumineca viitoare va predica în catedrața Reverendul Gregoriu Tecșa, contabil arhidiecezan.

— Dumineca trecută s'a ținut ultima conferință din acest an a Extensivului universitar. De astădată publicul blăjan a putut să asculte pe d. prof. C. I. Urechia care a vorbit despre raportul ce este între creier și inteligență. Insistând asupra localizărilor pe cari știința a reușit să le fixeze pentru deosebite porțiuni ale creierului, conferențiarului a subliniat că în această direcție mai este foarte mult de lucrat, dupăce pentru partea cea mai mare a creierului nu s'a putut încă stabili rostul fiziologic. Insoțită de proiecțiuni luminoase, conferința a fost foarte instructivă, pagubă numai că în ce privește raportul omului cu animalele inferioare, dela cari ar fi să se tragă, nu s'a precizat de ajuns că avem de a face numai cu o ipoteză.

O inițiativă laudabilă. Noul nostru protopop dela Turda, par. Ioan Cârnașiu a luat frumoasa inițiativă ca în toate Duminecile postului mare să se țină în timpul de după masă, instrucții religioase potrivite pentru muncitori și servitorime. La această muncă s'au angajat, într'o frumoasă solidaritate, toți preoții și profesorii noștri din Turda. — Pilda lor ar trebui să îndemne la muncă similară și pe preoții din alte orașe.

Pentru Iugoslavia nu mai trebuie pașapoarte. Ziarele din Belgrad anunță, că între guvernul român, și cei din Iugoslavia s'a ajuns la o înțelegere, după care se permite trecerea graniței româno-iugoslave fără pașaport pentru Români și Iugoslavi. Se mai permite șederea până la 5 zile într'o zonă de 15 Km. distanță. — Probabil că e vorba deci numai de locuitorii comunelor dela graniță.

† Par. Ioan Pop, fost paroh la Negreni (eparhia Gherlei), s'a stins la 30 Ianuarie c. în anul 47 al vieții și 20 al preoției sale cinstite — Odihnească în pace!

rat unui modus vivendi impus de împrejurările de pe atunci.

În acest punct cred că-i de prisos să se mai stăruie.

2. Având în vedere stările actuale dela noi, nu stau nici o clipă în cămășă să susțin, că cei ce, hic et nunc, alegă la sf. Pavel să le binecuvinte încassarea taxelor ștolare eroite ad libitum (de mierțele de grâu și cucuruz, precum și de zilele de lucru cu p. lma ori cu carul etc. nu mai vorbim, fiind codificate legi din vremi mai vechi), se înzeală amarnic. Sugestiilor de bovină preocupare, Apostolul solicitat, fără doar și poate, le-ar aduce aminte, că din primăvara anului 57, când a scris el ep. I. către Corintheni (Cfr. Cornely — Hagen S. J: Historicae et criticae Introductionis in U. T. libros sacros Compend. 8 Parisiis. 1914, pag. 589) și până azi, a curs multă apă pe Dunărea bătrână și s'au stâns multe noroade cu năravurile și legile lor cu tot. Între acestea și vajnicul cutropitor de țări și zdrobitor de neamuri: poporul roman cu organizația lui de stat, bugetul cărui nu prevedea nici o lăscăie ce-ar fi fost să se deie din vistieria romană pentru vestitorii Evangheliei aceluia obscur și disprețuit „impulsor Chrestus” (Suetonius). Dimpotrivă: osteneala apostolică a slugilor Domnului fiind socotită operă de tăciunari, se plătia cu pironirea pe cruce, tăierea capului, mângâierile prinsorii Mamertine, fericirea de-a uși de hrană fiarelor hămesite de foame,

eventual de făcții vii perechilor doritoare de distracții nocturne și cu alte semne de speciale considerație... Sanhedrinul din Ierusalim se îngrija apoi și el prin emisarii săi, ce mișunau pretutindenea în imensul imperiu roman, să ajute în chip cât mai „simțitor”, pe adepții Nazarinului, în propovăduirea lor istovitoare. Noroc în coșniță salvatoare, altcum chiar pe sf. Pavel îl omorau cu dovezile palpabile... a dragostei ce-i purtau lui și cauzei (2 Cor. 11, 33).

De așa bunăvoință se învredniceau crâinicii Împăratului celui mare, atât din partea oficialității de stat, cât și din partea oficialității ieratică jidovești pe vremea când fu! fariseului din Tarsul Ciliciei insinua discret Corinthenilor, că nu trebuie legată gura bouului ce se trudește în arie, după ce afară de arie nu-i nici o nădejde de nicăirea. Iar „bou” se trudia cu adevărat...

De ce nu se judecă vorba Apostolului în lumina acestor considerații. Colindând pela holdele însmânțate, ori chiar târguind una-alta pe mult-puținul salariu ce căpătăm, am putea sbura cu mintea la înaintașii în a căror moștenire am intrat, în vremi schimbate, cu obiceiuri schimbate, cu alte legislații, cu alte suflete creștinești, alte idealuri preoțești... Cel puțin în mare parte și cel puțin noi, în România silelor acestora.

Telefonul „Unirii“.

P. Făgăraș. Atelierul de ornate, menit a se deschide în legătură cu Librăria noastră seminarială, nu credem să poată fi realizat până la Paști. După ce însă, pe cât știm, reorganizarea întregii librării este acum în studiu, probabil ca până la toamnă să poată lua ființă și Atelierul dorit.

N. Cluj. Nici prin minte nuni-a trecut să aruncăm vre-o umbră asupra activității DV. De aceea publicăm iată, cu plăcere, că Consistorul din Blaj a scris la 23 Ianuarie 1926 Nr. 201 »Inginerului român« care lucrase prima parte a Institutului recunoștinței următoare: »... De prima parte a Institutului Recunoștinței Văți achitat spre deplina noastră mulțumire«. Dacă apoi acel Consistor totuși nu s'a simțit îndemnat să lucreze și partea a doua cu »acelaș inginer român«, evident că a trebuit să aibă alte motive decât acele cari ar putea privi activitatea acestui »inginer român« în jurul primului lot. De altă parte, este mai presus de orice discuție, că nu lipsa de simțire românească, pe care ați crezut că o puteți califica drept »perversitate«, a îndemnat Blajul să încredințeze partea a doua a »Institutului Recunoștinței« unui arhitect »străin«, ci alte motive. Atâta am spus și atâta spunem și azi, fiind siguri că nimeni nu va putea dovedi vreodată contrariul. Că apoi cari au fost acele alte motive, nu este de căderea noastră să le precizăm. Pentru a le afla, adresați-Vă direct numitului Consistor, care singur este în drept să le numească pe nume. Vă rugăm însă să nu o mai faceți pe calea publicității, fiindcă autoritățile bisericești — chiar când sunt atât de grav vătămate, cum a fost cazul insultei de »perversitate« — nu prea au obiceiul să se pogoare în arena de luptă a publicității — V'am răspuns numai pe această cale, fiindcă nu înțelegem, ca pe chestii atingând publicitatea acestor coloane, să ne angajăm în discuții particulare.

„Națiunea“. Cluj. Vă trudiți de geaba. Toate sforțările DV. depuse în articolul »Politicianism confesional și confesionalism politicianist« din fruntea numărului dela 26 Februarie c. al »Națiunii« n'au reușit să creați nici măcar aparența, că luptele de azi ale bisericii noastre, purtate în jurul nefericitului proiect al diui Lapedatu, ar avea vre-un substrat politic, în înțelesul unei politici de partid. În schimb, substratul acesta îl are din plin articolul Dvoastră, care a avut tupeul de-a face din această frumoasă luptă a bisericii noastre — în fruntea căreia stau toți arhierii ei — o simplă »mascaradă confesională«. Nu, dlor, »arleciniile« nu se găsesc în mijlocul nostru! Și dacă manifestarea dela Cluj a bisericii noastre, plănuită pe Duminica trecută, n'ar fi fost contramandată, ați fi avut poate și DVoastră ocazia să simțiți, că biserica noastră nu face »circus«. Și aceasta cu atât mai mult, că glasul de chemare al arhierilor noștri s'ar fi dovedit că are răsunet și în atâtea suflete, cari se țin încă de partidul pe care-l slujii.

M. Sibiu. Am citit și noi, că o întreagă serie de preoți uniți din județul Albei și-ar fi dat demisia din partidul liberal, și găsim că a fost numai firesc ca lucrurile se ajungă aici. Un partid care stă în chip atât de pronunțat — cum s'a dovedit și cu proiectul regimului cultelor — în serviciul ortodoxiei, care vrea să ne desființeze, nu poate avea sprijinul nici unui preot al bisericii noastre. Ba mai mult. Dacă nu se va reveni și dacă articolul averilor va fi votat așa cum îl cer Neodihniții dela DVoastră, arhierii vor fi dator să intervină direct pentru că nici un credincios unit să nu mai rămână în partidul, care sprijinește fâțiș pe cece vreau să-i răpească credința.

B. Baia mare. Confirmăm cu mulțumită primirea sumei de Lei 2000, abonament pe 1928 dela parohiile Baia mare, Băița, Firiza de jos, Firiza de sus, Groși, Mocira, Recea, Satul nou de jos și Tăuții de jos. Mulțumim și pentru suprasolvirea frumoasă.

F. Căteul. Am primit suma de 2550 Lei, abonamente încasate dela parohiile Bocșa, Bădăcin, Căteuș, Periceiu și Siciu. La Badon și Giurtelec încă se trimite. — Vă mulțumim din inimă pentru interesul deosebit ce ne purtați.

B. Borlesti. Am primit 200 Lei. Mai restați până la 31 XII 1927 încă 55 Lei.

Oficiul parohial. Șard. Am primit 200 Lei. Adresa am îndreptat-o.

M. Vidrasău. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

D. Rușior. Suma trimisă am primit-o, 180 Lei am plătit p. »U. P.«

P. Huedin. Confirmăm primirea abonamentului pe 1928.

M. Mireșul mare. Chităm primirea sumei de Lei 100.

B. Cozla. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

M. Nepos. Am primit suma de 200 Lei.

F. Pecica. Am primit abonamentul pe 1927 și 1928.

F. Pustiana. Confirmăm primirea sumei de Lei 300.

O. Cetea. Am primit abonamentul pe anul curent.

G. Brăila. Abonamentului pe anul curent l-am primit.

Pășune

De primăvară, vară și toamnă **pentru 4000—5000 oi** se află în județul Hunedoara, comuna Câmpu lui Neag p. u. Lupeni.

Informații se pot cere dela preotul **V. Berinde** și soții din Câmpu lui Neag.

(444) 2—3

Primăria orașului de reședință — Blaj

No. 242/1928

Licitație publică

Pentru executarea lucrărilor de tinichigierie

Pentru repararea scocurilor la Primăria orașului Blaj se va ținea o licitație publică la 31 Martie 1928, ora 10 a. m. în biroul Primăriei orașului, în conf. cu art. 72—83 din legea asupra contabilității publice.

Ofertele se vor înainta închise, sigilate și provăzute cu o garanță de 10% a sumei oferite.

În ofertă amatorii vor semala, că cunosc contul de sarcini și se supun în toată privința.

Primar
Șt. Dragoș

Secretar
C. Pascu

Primăria orașului de reședință — Blaj

No. 358/1928.

Publicațiune

În conformitate cu art. 78 din Regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici, se publică concurs pentru complectarea postului de Administrator la serviciul sanitar.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în buget.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile până la data de 31 Martie 1928, instruite potrivit art. 7 din regulamentul statutului.

Concurenții cari ocupă vre-o funcție publică vor indica aceasta și vor înainta cererea prin autoritatea la care funcționează cu referințe din partea acelei autorități.

Primar
Șt. Dragoș

Secretar
C. Pascu

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 34—?

Antoniu Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură
pentru biserici românești

Atelier fondat în 1903

BLAJ județul Târnava-mică

(333) 3—52

GRATIS

Trimit catalogul despre **Vițe de vie altoite** care cuprind cele mai ieftine și sfaturile neresplătibile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al DV. nu procurați vițe de vie sau vițe altoite, până când nu ceteți călăuză mea de viticultură.

Adresa I. SZÜCS pepinerie 25

12—16 [160]

Diosig. jud. Bihor,

Se caută agenți pe lângă provizie mare.

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal — Reprezentanta generală a marcei mondiale:

FÖRSTER

PIANE

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

CLUJ, Strada Saguna Nr. 14. Telefon: 4—19.

Citiți și răspândiți: „UNIREA“